

Sak 10 Menighetsbidrag - utregningsmodeller

Det vises til tidligere behandling av denne saken på Synodemøtet 2017.

Innledningsvis vil vi presisere at denne saken handler om fordelingen av det totale menighetsbidraget mellom de enkelte menighetene. Saken handler ikke om hvor stort det totale menighetsbidraget, menighetstilskudd og forventet gave til misjon, skal være. Dette fastsettes av Synodestyret med utgangspunkt i Langtidsbudsjett, og eventuelt andre føringer fra Synodemøtet. Det vil heller ikke i denne saken tatt stilling til hvorvidt bidrag til misjon skal være obligatorisk, på samme måte som menighetstilskuddet, eller om det skal være en forventet gave, slik som ordningen er i dag. Dette vil kunne være gjenstand for drøfting i saken om organisering av Frikirkens misjonsarbeid, denne fremmes som en egen sak for Synodemøtet.

I rapporten fra arbeidsgruppen som først utredet en eventuell overgang til et inntektsbasert menighetsbidrag, er det redegjort for hvordan det som benevnes som «beregningsgrunnlag» framkommer. Vi ser det som formålstjenlig å ikke legge opp til en endring av dette nå, men at dersom Synodemøtet vedtar å gå over til en inntektsbasert modell vil «Beregningsgrunnlaget» kunne være gjenstand for revisjon neste år.

Synodestyret har drøftet flere ulike modeller, og her presenterer vi 4 av dem, samtidig som vi anbefaler modell 4.

Modell 1 – Dagens modell

Dagens modell er i realiteten en ren medlemsbasert modell, hvor hver menighets bidrag fastsettes ut fra en sats pr medlem med stemmerett. Synodestyret fastsetter denne satsen på høsten slik at satsen er kjent for menighetene når de vedtar sine budsjett. Dette er åpenbart en fordel med denne ordningen, og den er samtidig enkel å administrere for hovedkontoret fordi det kan faktureres ut fra en fastsatt sats per medlem med stemmerett.

Utfordringer med denne modellen er at det ikke nødvendigvis er en sammenheng mellom antall medlemmer med stemmerett og menighetens inntekt. Det er også stor variasjon på hvor stor del av menighetenes inntekter som betales som menighetsbidrag. Menigheter kan bli forsiktige med å ta opp personer med lav inntekt som medlemmer med stemmerett, eks. ungdom, fordi de da i realiteten blir en «utgiftspost» for menigheten. Dette kan være negativt for rekruttering til menighet og senere også i forhold til tilhørighet til kirkesamfunnet.

Modell 2 – Medlemsbasert, alle medlemmer teller

Denne modellen skiller seg fra modell 1 ved at alle medlemmer teller ved fastsetting av menighetsbidraget, og ikke bare er medlemmer med stemmerett. I denne modellen beregnes 50 % av menighetsbidraget ut fra antall medlemmer totalt, og 50 % ut fra antall medlemmer med stemmerett. Begrunnelsen for denne modellen er at offentlig støtte gis ut fra menighetens totale antall medlemmer.

I dette forslaget vil beregningsgrunnlaget være balansert mellom våre ulike medlemskategorier. Siden beregningen ikke utelukkende baserer seg på medlemmer med stemmerett, vil ikke dette medlemstallet være like utsatt for justeringer basert på økonomiske interesser som tidligere. Det vil heller ikke slå like kraftig ut for eldre menigheter med mange passive

medlemmer, eller for yngre menigheter med stort sett aktive medlemmer. Satser for menighetstilskudd og bidrag til misjon vil kunne vedtas av Synodestyret på høsten slik at menighetene har tallene når de vedtar budsjett.

Utfordringene ved denne modellen vil være som modell 1, kanskje også i enda større grad, siden det ikke er sammenheng mellom menighetens inntekter og menighetsbidraget. Spesielt vil dette kunne få utslag i menigheter med mange medlemmer uten stemmerett. En mulig effekt vil kunne være at menigheter «rydder» i medlemslistene og at det totale medlemstallet i Frikirken går ned, og dermed også det samlede tilskuddet.

Modell 3 – Inntektsbasert modell

Menighetens inntekt er beregningsgrunnlaget for menighetsbidraget i denne modellen, og ikke antall medlemmer. Alle menigheter betaler her %-vis like mye av sine inntekter som menighetsbidrag, inkl bidrag til misjon. Dersom vi legger til grunn tallene for 2019 vil menighetene betale 11,56 % av sine inntekter som menighetstilskudd og 8,09 % til misjon, totalt 19,64. Dette vil være den åpenbare fordelingen med en slik ordning.

Utfordringene ved denne modellen kan for det første være muligheter for feil i forhold til rapporteringen av grunnlaget for beregning. Dette vil kunne føre til behov for noe mer oppfølging fra hovedkontoret for å kontrollere at grunnlaget er korrekt. Videre vil ikke menighetenes samlede inntekter være klar før i april/mai året etter. Dette vil kunne løses ved at de to første innbetalingene fra menighetene er a-konto innbetalinger basert på fjorårets beløp, og en avregning fordeles på de to siste terminene. Eller det kan løses ved at det er beregningsgrunnlaget for året før som brukes som grunnlag for menighetsbidraget, altså at beregningsgrunnlaget for 2019 brukes som grunnlag for å beregne menighetsbidrag for 2021.

Det vil kunne være vanskeligere å budsjettere ut fra denne ordningen, men samtidig er det ikke grunn til å tro at prosentsatsen som menighetsbidraget og bidrag til misjon utgjør vil variere mye fra år til år hvis inntektene er stabile.

En ytterligere utfordring med overgang til denne modellen er at den for noen menigheter vil kunne bety store endringer i menighetsbidraget. Noen vil kunne få en betydelig reduksjon, mens andre vil kunne få en betydelig økning. Dersom Synodemøtet velger å gå over til en inntektsbasert beregning for menighetsbidrag, kan det være aktuelt å lage overgangsordninger for de menighetene som får størst endring. På den andre side vil det også kunne hevdes at dersom man mener dette er den beste og mest rettferdige ordningen så er det noen som har betalt for mye, og andre for lite i mange år og at Frikirken nå bare lager en mer rettferdig ordning.

Modell 4 – Blanding av inntektsbasert og medlemsbasert ordning

Denne modellen er den mest tekniske modellen, og kan oppfattes som den mest kompliserte. 50 % av menighetsbidraget beregnes ut fra menighetenes inntekter, og 50 % ut fra antall medlemmer med stemmerett. Fordelen med en slik modell er at den balanserer inntekter og medlemmer, i forhold til grunnlaget for samlet menighetsbidrag.

Denne modellen vil kunne være en selvstendig modell. Den kan også være et alternativ som en overgangsordning dersom Synodemøtet ønsker å gå for en inntektsbasert modell, men vil la de menighetene som får en stor økning i menighetsbidrag få noe tid til å tilpasse seg.

En skjematisk oppstilling

Modell	Beregning menighetsbidrag for den enkelte menighet
1	Fastsatt sats per medlem med stemmerett. Betaler ut fra menighetens andel av antall medlemmer med stemmerett.
2	Halvparten av menighetsbidraget beregnes ut fra menighetens andel av medlemmer med stemmerett, den andre halvdelen ut fra menighetens andel av medlemmer totalt
3	Menighetsbidraget beregnes ut fra menighetens andel av samlede inntekter (Beregningsgrunnlag) for alle menighetene.
4	Halvparten av menighetsbidraget beregnes ut fra menighetens andel av samlede inntekter for menighetene, den andre halvdelen beregnes ut fra menighetens andel av medlemmer med stemmerett.